I

(Rezoluții, recomandări și avize)

AVIZE

COMITETUL ECONOMIC ŞI SOCIAL EUROPEAN

A 493-A SESIUNE PLENARĂ DIN 16 ŞI 17 OCTOMBRIE 2013

Avizul Comitetului Economic și Social European privind participarea sectorului privat la cadrul de dezvoltare post-2015 (aviz exploratoriu)

(2014/C 67/01)

Raportor: **dl Ivan VOLEŠ**

Prin scrisoarea comisarului ŠEFČOVIČ din 19 aprilie 2013, în conformitate cu articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Comisia Europeană a invitat Comitetul Economic și Social European să elaboreze un aviz exploratoriu cu privire la

Participarea sectorului privat la cadrul de dezvoltare post-2015.

Secțiunea pentru relații externe, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 25 septembrie 2013.

În cea de-a 493-a sesiune plenară, care a avut loc la 16 și 17 octombrie 2013 (ședința din 16 octombrie 2013), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 100 de voturi pentru, 2 voturi împotrivă și 2 abțineri.

1. **Concluzii și recomandări**

1.1 *Consolidarea poziției sectorului privat în cadrul cooperării pentru dezvoltare*

1.1.1 Sectorul privat poate juca un rol esențial în combaterea sărăciei în lume, deoarece creează locuri de muncă, produce bunuri și servicii, generează venituri și beneficii și contribuie la finanțarea cheltuielilor publice, prin intermediul impozitelor pe care le plătește, în condițiile respectării principiilor de cooperare pentru dezvoltare recunoscute pe plan internațional și atâta vreme cât locurile de muncă pe care le generează sunt decente, în accepția Agendei OIM privind munca decentă.

1.1.2 Comitetul pledează pentru un grad mai ridicat de participare a sectorului privat la programul de dezvoltare post-2015 și la noul parteneriat mondial. Implicarea sectorului privat în definirea obiectivelor de eradicare a sărăciei și de instituire a unei dezvoltări durabile și a unei creșteri echitabile și incluzive, care să țină seama atât de cantitate, cât și de calitate, va permite acestui sector să își asume parte de responsabilitate în îndeplinirea obiectivelor menționate.

1.1.3 Organizațiile societății civile evocă atât avantajele, cât și riscurile legate de acțiunea sectorului privat; din acest motiv, asistența acordată sectorului privat din țările în curs de dezvoltare ar trebui să aibă ca fundament principiile transparenței, deschiderii piețelor publice, eficienței, rentabilității mijloacelor investite și responsabilității entităților publice față de toate părțile interesate în ce privește aplicarea strategiei de dezvoltare adoptate. Alocarea, din asistența oficială pentru dezvoltare (AOD), a unei cote totale mărite dezvoltării sectorului privat nu ar trebui să conducă la reducerea mijloacelor financiare acordate în cadrul AOD țărilor celor mai puțin dezvoltate.

1.2 *Orientarea sectorului privat către îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare*

1.2.1 În prezentul aviz, se consideră că sectorul privat include sectorul social și este alcătuit din întreprinzători independenți, microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii, mari întreprinderi multinaționale, cooperative și alte întreprinderi din economia socială, precum și din salariații întreprinderilor private, organizațiile sindicale ale acestora și organizațiile

neguvernamentale care participă la proiecte private. Asistența acordată sectorului privat și cooperarea cu acesta ar trebui să presupună luarea în considerare a naturii diferite a fiecărui actor implicat. În țările în curs de dezvoltare există și un sector privat informal de mari dimensiuni, iar cooperarea pentru dezvoltare ar trebui să contribuie la combaterea muncii informale și a contextelor care o încurajează.

1.2.2 Societatea civilă ar trebui asociată activ la procesul de definire a rolului sectorului privat și de stabilire a indicatorilor contribuției acestuia la cooperarea internațională pentru dezvoltare; crearea unei ample platforme la nivel european, la care să participe toate părțile interesate, ar constitui o contribuție în acest sens.

1.2.3 Ar trebui ca AOD să fie utilizată în țările în curs de dezvoltare ca factor multiplicator, pentru a asocia capitalul privat la investiții, prin utilizarea de instrumente inovatoare. S-ar impune ca asistența astfel acordată să fie asociată cu obiective clar definite, ca de exemplu crearea de locuri de muncă mai numeroase și de mai bună calitate, creșterea calității producției, transferul de know-how în domeniul gestionării pentru sectorul privat etc.

1.2.4 Parteneriatele între sectorul public și privat pot deveni un element esențial pentru punerea în practică a strategiilor de dezvoltare, cu condiția asigurării în prealabil a unui echilibru și a unei bune comunicări între părțile interesate.

1.3 *Sprijinirea creării unui mediu antreprenorial favorabil*

1.3.1 Pentru ca sectorul privat să-și poată îndeplini, în țările aflate în curs de dezvoltare, rolul care îi revine în acest proces, el are nevoie de un climat antreprenorial favorabil (ce presupune respectarea principiilor democratice general acceptate), care să faciliteze crearea și evoluția întreprinderilor, să reducă tendințele birocratice, să sporească transparența, să frâneze corupția omniprezentă și să încurajeze investitorii străini și locali.

1.3.2 Responsabilitatea socială a întreprinderilor (RSI) ar trebui privită ca o inițiativă voluntară a întreprinderilor și ca o adeziune a acestora la ideea unui antreprenoriat echitabil. S-ar cuveni ca, în domeniul dezvoltării, să se propună un cadru în materie de RSI, cu respectarea „Orientărilor OCDE pentru societățile multinaționale" și a altor principii recunoscute la nivel internațional.

1.3.3 Atunci când sectorul privat creează noi locuri de muncă, el trebuie să respecte drepturile economice și sociale fundamentale și în special cele patru convenții principale ale OIM. Noile locuri de muncă trebuie create în conformitate cu Agenda OIM privind munca decentă.

1.4 *Stimularea potențialului novator al antreprenoriatului pentru dezvoltare*

1.4.1 Programele de dezvoltare a capacităților instituționale ale administrației naționale din țările în curs de dezvoltare ar trebui concepute în strânsă colaborare cu partenerii sociali și cu organizațiile neguvernamentale vizate, implicate în asistența pentru dezvoltare. De asemenea, ar trebui îmbunătățite în special condițiile în care își desfășoară activitatea întreprinderile mici și mijlocii, care dețin cel mai mare potențial de creare de locuri de muncă și de reducere a sărăciei.

1.4.2 În țările în curs de dezvoltare, organizațiile întreprinzătorilor au nevoie să dobândească competențe, pentru a-și îmbunătăți capacitatea de a exercita o influență pozitivă asupra mediului antreprenorial. Se impune sprijinirea dezvoltării capacităților lor, profitând de contribuția activă a organizațiilor partenere din țările dezvoltate. Programele europene de asistență externă ar trebui așadar să finanțeze inclusiv asistența tehnică pe care organizațiile europene de întreprinzători o furnizează partenerilor lor din țările în curs de dezvoltare, și să sporească motivația acestora.

1.4.3 Asistența pentru dezvoltare ar trebui să vizeze mai mult proiectele novatoare și modelele antreprenoriale care favorizează incluziunea, inclusiv acordarea de sprijin la construirea unei societăți fără bariere, ceea ce ar contribui la eliminarea sărăciei care afectează cetățenii aparținând unor grupuri de risc, cum ar fi femeile, persoanele cu handicap, cele în vârstă etc.

1.4.4 Se impune sprijinirea cooperării sectorului privat cu organizațiile neguvernamentale, făcându-se de exemplu apel la voluntari în vederea transferării către întreprinderile de la nivel local a know-how-ului în domeniile gestionării și tehnologiilor etc. Proiectele antreprenoriale novatoare încununate de succes merită să fie popularizate sistematic și în mai mare măsură.

1.4.5 Dezvoltarea sectorului privat cere acordarea unui sprijin mai amplu formării și dobândirii de cunoștințe privind tehnologiile esențiale, mai ales în beneficiul lucrătorilor cu calificare redusă.

1.4.6 Comitetul recomandă extinderea programului Erasmus pentru tinerii întreprinzători la toate persoanele interesate din țările în curs de dezvoltare sau instituirea unui program cu obiective similare, precum și dotarea acestuia cu mijloacele financiare necesare.

1.4.7 O atenție deosebită trebuie acordată sectorului industriei extractive și al materiilor prime, în care vor trebui respectate cu strictețe cerințele în materie de protecție a mediului, condițiile sociale ale lucrătorilor și caracterul durabil al dezvoltării economice a țării.

1.4.8 Țărilor în curs de dezvoltare le lipsesc adesea strategiile în materie de dezvoltare a IMM-urilor, motiv pentru care cooperarea pentru dezvoltare ar putea contribui la remedierea acestui neajuns. Experiența relevantă dobândită în Europa în ceea ce privește asistența pentru întreprinderile mici și mijlocii ar trebui direcționată punctual către țările în curs de dezvoltare.

2. **Principalele ipoteze ale avizului**

2.1 Dl ŠEFČOVIČ, comisar european, a transmis o scrisoare președintelui CESE, prin care anunța elaborarea de către Comisie a unor propuneri ce vizează asocierea mai strânsă a sectorului privat la parteneriatul mondial pentru dezvoltare în perioada post-2015, solicitând așadar Comitetului să redacteze un aviz exploratoriu privind rolul sectorului privat în accelerarea, în aceeași perioadă, a creșterii inteligente, durabile și favorabile incluziunii, care face în prezent obiectul dezbaterilor în cadrul ONU.

2.2 În avizul său REX/372 ([1]) privind Comunicarea Comisiei „O viață decentă pentru toți: eradicarea sărăciei și crearea unui viitor durabil pentru planetă", Comitetul a formulat o serie de recomandări vizând asocierea societății civile la elaborarea, punerea în aplicare și monitorizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă în perioada post-2015, pe plan mondial.

2.3 Comitetul abordează pe larg și de multă vreme în avizele sale ([2]) chestiunea cooperării pentru dezvoltare și cooperării externe, acumulând o serie de experiențe și de cunoștințe concrete prin intermediul inițiativelor proprii referitoare la subiectele legate de țările ACP, Euromed, Parteneriatul estic, negocierile comerciale internaționale și alte domenii legate de problematica dezvoltării. Aceste cunoștințe au fost pe deplin fructificate cu prilejul elaborării prezentului aviz.

3. **Observații generale**

3.1 Sectorul privat poate juca un rol esențial în combaterea sărăciei în lume, deoarece creează locuri de muncă, produce bunuri și servicii, generează venituri și beneficii și contribuie la finanțarea cheltuielilor publice, prin intermediul impozitelor pe care le plătește, cu condiția respectării principiilor de cooperare pentru dezvoltare recunoscute pe plan internațional. Chiar și după 2015, asistența oficială pentru dezvoltare va continua să reprezinte un catalizator important al dezvoltării, dar nu va putea permite, de una singură, eradicarea sărăciei ([3]).

3.2 Obiectivele de dezvoltare ale mileniului (ODM) nu dispuneau de o definiție destul de clară a modului de atingere a acestora și nici de conexiuni reciproce, neglijând de asemenea rolul sectorului privat în dezvoltare ([4]). Sectorul privat ar trebui implicat mai puternic în viitorul cadru de cooperare pentru dezvoltare post-2015, în calitatea sa de partener strategic și de motor al dezvoltării durabile, sub aspectul tuturor celor trei piloni pe care se sprijină aceasta – primul fiind economic, cel de-al doilea social, iar ultimul de mediu –, și care au la bază indicatori nu doar cantitativi, ci și calitativi.

3.3 Organizațiile societății civile ([5]) evocă atât avantajele, cât și riscurile participării sectorului privat la cooperarea pentru dezvoltare. Pentru a elimina aceste riscuri, asistența acordată sectorului privat prin intermediul instrumentelor consacrate dezvoltării ar trebui să respecte principiile transparenței, eficienței, rentabilității mijloacelor investite, deschiderii piețelor publice și responsabilității entităților publice față de toate părțile interesate în ce privește aplicarea strategiei de dezvoltare adoptate.

3.4 Sectorul privat este alcătuit din întreprinzători independenți, microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii, mari întreprinderi multinaționale, cooperative și alte întreprinderi din economia socială, precum și din instituții financiare. Într-o accepție mai largă, angajații întreprinderilor private, organizațiile sindicale ale acestora și organizațiile neguvernamentale care participă la proiecte private țin tot de acest sector. Pe lângă întreprinderile private care își desfășoară activitatea legal, în țările în curs de dezvoltare există și un sector privat informal de mari dimensiuni. Atunci când se acordă asistență pentru dezvoltare, ar trebui să țină seama de diferențele dintre entitățile private și de efectele activității lor asupra dezvoltării, în funcție de mărimea lor, de domeniul de activitate și de nivelul de dezvoltare a țării respective (mai puțin dezvoltată, mediu dezvoltată, în curs de dezvoltare sau încă vulnerabilă).

3.5 Sectorul privat, împreună cu reprezentanții societății civile, ar trebui să participe la definirea cerințelor în materie de dezvoltare din fiecare țară și să contribuie la stabilirea noilor obiective de dezvoltare durabilă post-2015, pentru a putea să-și asume o responsabilitate în ce privește ducerea lor la îndeplinire. Aceste obiective ar trebui să se înscrie în linia obiectivelor de dezvoltare ale mileniului, să fie concrete și măsurabile și să includă domeniile apei, agriculturii, siguranței alimentare, energiei, infrastructurilor de transport, educației, sănătății, economiei digitale, egalității de gen și egalității sociale.

3.6 Sectorul privat ar trebui considerat un element constitutiv esențial al noului parteneriat mondial pentru dezvoltare. Ar fi de dorit să se creeze o platformă care să reunească reprezentanții întreprinzătorilor și angajatorilor europeni, fiind în același timp deschisă și altor părți interesate, inclusiv reprezentanților societății civile, și urmând să permită o dezbatere cu reprezentanții instituțiilor europene și financiare pe tema participării sectorului privat la cooperarea internațională pentru dezvoltare.

3.7 Sectorul privat din țările donatoare participă la cooperarea pentru dezvoltare în calitate de furnizor de servicii și de echipamente plătite prin intermediul AOD, de furnizor direct de asistență pentru dezvoltare din rațiuni filantropice sau în cadrul unor proiecte comune cu sectorul public și organizațiile neguvernamentale, precum și de investitor în proiecte care, pe lângă interesul pe care îl prezintă pentru întreprinderea respectivă, au și consecințe considerabile pentru dezvoltare. Ar trebui susținute cu prioritate proiectele orientate către inovare, prin instituirea de capacități de inovare, de servicii de consiliere, de pepinierele și de clustere de întreprinderi în țările beneficiare. Piețele publice pentru proiecte de dezvoltare trebuie să fie transparente și deschise.

3.8 Contribuția sectorului privat la dezvoltare ar trebui să presupună și acordarea de sprijin la construirea unei societăți fără bariere, ceea ce ar contribui la eliminarea sărăciei care afectează cetățenii ce aparțin unor grupuri de risc, cum ar fi femeile, persoanele cu handicap și cele în vârstă sau persoanele

([1]) Avizul CESE pe tema „O viață decentă pentru toți: eradicarea sărăciei și crearea unui viitor durabil pentru planetă", JO C 271, 19.9.2013, p. 144–150.

([2]) A se vedea avizele CESE pe temele: „Strategia UE-Africa" (2009), JO C 77, 31.3.2009, p. 148–156, „Comerțul și siguranța alimentară" (2010), JO C 255, 22.9.2010, p. 1–9, „Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de aplicare a unui sistem de preferințe tarifare generalizate" (2012), JO C 43, 15.2.2012, p. 82–88, „Creșterea impactului politicii UE în domeniul dezvoltării: o agendă a schimbării – Abordarea viitoare a sprijinului bugetar al UE destinat țărilor terțe" (2012), JO C 229, 31.7.2012, p. 133–139, „Participarea societății civile la politicile de dezvoltare ale UE" (2012), JO C 181, 21.6.2012, p. 28–34, „Protecția socială în cadrul activităților de cooperare pentru dezvoltare" (2013), încă nepublicat în JO.

([3]) Numai câteva țări dezvoltate au atins sau au depășit obiectivul stabilit, și anume de a destina asistenței oficiale pentru dezvoltare 0,7 % din produsul intern brut (PIB).

([4]) A se vedea *Preliminary Perspectives for the Post-2015 Development Agenda* (Perspective preliminare pentru agenda de dezvoltare post-2015), Comitetul consultativ pentru afaceri și industrie al OCDE (BIAC), februarie 2013.

([5]) Confederația sindicală internațională: http://www.ituc-csi.org, Concord: http://www.concordeurope.org, Comitetul donatorilor pentru dezvoltarea întreprinderii: http://www.enterprise-development.org/page/french.

temporar vulnerabile. În acest sens, acordul-cadru privind piața muncii incluzive, încheiat de partenerii sociali europeni în martie 2010, poate servi drept model în vederea includerii acestei cerințe în viitorul cadru de dezvoltare.

3.9 În țările aflate în curs de dezvoltare, sectorul privat are nevoie de asistență sistematică, pentru a-și putea îndeplini rolul în cadrul procesului de dezvoltare. Din acest motiv, cota AOD consacrată dezvoltării sectorului privat sporește. Însă această evoluție nu trebuie să aibă loc în detrimentul AOD acordate țărilor celor mai puțin dezvoltate, care nu se pot lipsi de aceasta pentru a-și rezolva problemele cele mai urgente.

3.10 Investițiile private efectuate de marile întreprinderi multinaționale în proiecte care prezintă interes pentru dezvoltare constituie o ocazie de a implica IMM-urile locale, deja existente sau nou-înființate, ceea ce le permite acestora, grație cooperării cu parteneri din țările dezvoltate, să dobândească know-how tehnic și să acceadă la tehnologii avansate și corespunzătoare. Întreprinderile multinaționale ar trebui să respecte principiile recunoscute, stabilite de ONU, de OCDE și de alte organizații internaționale ([6]).

3.11 Întreprinderile mici și mijlocii prezintă, nu doar în țările în curs de dezvoltare, ci pretutindeni în lume, cel mai mare potențial de dezvoltare, la concretizarea căruia ar trebui să concureze mai ales microcreditele și împrumuturile subvenționate acordate de instituțiile europene și internaționale de finanțare a dezvoltării. În plus, transferurile de economii și de alte mijloace financiare ale emigranților constituie o sursă importantă de investiții, fiind necesară direcționarea mai precisă a acestora către nevoile de dezvoltare din țările respective, prin intermediul unor stimulente.

3.12 Comitetul salută ideile exprimate de Comisie în Comunicarea „Perioada de după 2015: către o abordare cuprinzătoare și integrată privind finanțarea destinată eradicării sărăciei și dezvoltării durabile” ([7]) și solicită implicarea sectorului privat și a societății civile organizate în dezbaterea propusă pe tema abordării integrate a finanțării.

3.13 Ar trebui ca AOD să fie utilizată ca principal factor multiplicator pentru a asocia capitalul privat la investițiile din țările în curs de dezvoltare. În acest scop ar trebui utilizate instrumente inovatoare, mai ales blending-ul (combinație de resurse), diversele mecanisme de garanție și ratele reduse ale dobânzii. La calcularea volumului AOD ar trebui să se țină seama de garanțiile de stat pentru investiții în țările în curs de dezvoltare. Se impune ca asistența astfel acordată capitalului privat să fie asociată cu condiții și indicatori clar definiți, care să țină seama de caracterul durabil al dezvoltării, de protecția mediului, de economia ecologică, de crearea de locuri de muncă, de creșterea calității producției, de transferul de know-how în domeniul gestionării pentru sectorul privat etc.

([6]) Principiile directoare ale ONU referitoare la întreprinderi și la drepturile omului, principiile directoare ale OCDE pentru întreprinderile multinaționale, inițiativa pentru transparență în industriile extractive și Orientările OCDE privind datoria de a asigura o aprovizionare responsabilă cu minereuri din zone afectate de conflicte și din zone cu grad mare de risc.

([7]) COM(2013) 531 final, 16.7.2013.

3.14 Se cuvine ca investițiile să fie orientate mai mult către consolidarea sectorului serviciilor, ca de exemplu cele bancare, de asigurare, de telecomunicații și de transport, precum și către celelalte servicii de sprijinire a întreprinderilor, în lipsa cărora industria și agricultura nu se pot dezvolta normal. În acest context, statul trebuie să vegheze la respectarea mediului concurențial și să asigure o protecție adecvată a investițiilor.

3.15 Parteneriatele între sectoarele public și privat pot deveni un instrument esențial pentru punerea în practică a strategiilor de dezvoltare, deoarece reunesc mecanismul de subvenționare al finanțelor publice și inițiativele private de investiții, permițând satisfacerea cerințelor de dezvoltare ale beneficiarilor finali. Reușita acestor proiecte presupune o informare transparentă și o comunicare deschisă cu părțile interesate.

4. **Sprijinirea creării unui mediu antreprenorial favorabil**

4.1 În țările beneficiare aflate în curs de dezvoltare, pentru ca sectorul privat să poată exista și să poată duce la bun sfârșit activitățile care țin de îndeplinirea rolului său în dezvoltare, trebuie respectate o serie de condiții fundamentale. Cooperarea pentru dezvoltare ar trebui așadar să urmărească mai mult îmbunătățirea permanentă a mediului antreprenorial, care ar facilita crearea și dezvoltarea întreprinderilor, ar reduce tendințele birocratice și ar consolida transparența, punând astfel frâu corupției omniprezente. Afirmarea statului de drept încurajează investitorii străini și locali și contribuie la diversificarea economiilor locale.

4.2 Crearea unui mediu antreprenorial sănătos trebuie să se bazeze pe mecanismele pieței, printre care se numără concurența economică, piețele financiare performante, independența justiției, o aplicare generalizată a legilor în vigoare, mai ales în materie comercială, respectarea regulilor comerțului internațional și a drepturilor de proprietate intelectuală. Se impune în același timp respectarea uzanțelor culturale locale, în măsura în care acestea nu pun sub semnul întrebării concurența economică și nu ajung să creeze corupție și o redistribuire sterilă a fondurilor.

4.3 În domeniul cooperării pentru dezvoltare, responsabilitatea socială a întreprinderilor (RSI) ar trebui înțeleasă ca o inițiativă voluntară a întreprinderilor și ca o adeziune a acestora la ideea unui antreprenoriat echitabil. Întreprinderile aleg singure, din cadrul de bază al principiilor universal recunoscute ([8]), acele prevederi care se potrivesc activității lor economice. Definirea unui astfel de cadru va permite asigurarea unei concurențe echitabile în raport cu celelalte întreprinderi din sector.

4.4 Sectorul privat creează locuri de muncă, putând astfel contribui la eradicarea sărăciei. Însă este esențial ca acesta să respecte în același timp drepturile economice și sociale fundamentale. Se impune aplicarea riguroasă a principalelor convenții ale OIM (libertate sindicală și negocieri colective, interzicerea muncii forțate, a muncii prestate de către copii și a oricărei discriminări în materie de angajare).

([8]) A se vedea, de exemplu, standardul ISO 26000, inițiativa ONU privind cele șase principii ale investiției responsabile.

4.5 Noile locuri de muncă ar trebui create în conformitate cu Agenda OIM privind munca decentă, care prevede că locul de muncă trebuie ales în mod liber, că lucrătorul trebuie să beneficieze de protecție socială, că angajatorul trebuie să respecte drepturile fundamentale ale lucrătorilor și că trebuie instituit un dialog social. Este important ca toți investitorii, dar mai ales cei care beneficiază de asistență oficială pentru dezvoltare, să respecte cu sfințenie aceste principii în cursul punerii în aplicare a proiectelor lor și să exercite o influență benefică în acest sens asupra partenerilor.

4.6 Programele de dezvoltare a capacităților instituționale ale administrației naționale din țările în curs de dezvoltare ar trebui să consolideze principiile statului de drept, să contribuie la îmbunătățirea mediului antreprenorial și să sporească capacitățile de absorbție ale întreprinderilor locale. Aceste programe ar trebui concepute în strânsă colaborare cu partenerii sociali, precum și cu organizațiile neguvernamentale vizate.

5. **Cum poate fi implicat mai eficient sectorul privat în dezvoltare**

5.1 Organizațiile întreprinzătorilor, precum camerele de comerț, asociațiile și grupările profesionale, federațiile angajatorilor și organizațiile economiei sociale din țările donatoare ar trebui asociate activ la programele de asistență pentru sectorul privat din țările în curs de dezvoltare, în toate fazele ciclului de proiect. Pentru aceasta, ar trebui pus în practică un program care să sprijine organizațiile locale menite să reprezinte IMM-urile, permițând acestora din urmă să dobândească experiență, mai ales în domeniile marketingului, integrării în lanțurile de aprovizionare, certificării, logisticii etc.

5.2 În țările în curs de dezvoltare, organizațiile întreprinzătorilor au nevoie să dobândească competențe pentru a îmbunătăți mediul antreprenorial, a consolida funcționarea democratică a organismelor lor, a atrage noi membri și a comunica activ cu aceștia. Se impune sprijinirea dezvoltării capacităților lor, profitând de contribuția activă a organizațiilor partenere similare din UE. Programele europene de asistență externă ar trebui așadar să finanțeze inclusiv asistența tehnică pe care organizațiile europene de întreprinzători o furnizează partenerilor lor.

5.3 Dezvoltarea sectorului privat ar trebui să presupună și module de formare destinate întreprinzătorilor, care să ofere inclusiv stagii într-o țară dezvoltată. Comitetul recomandă extinderea programului Erasmus pentru tinerii întreprinzători la toate persoanele interesate din țările în curs de dezvoltare, sau conceperea unui program cu obiective similare, precum și alocarea mijloacelor financiare corespunzătoare punerii lui în practică.

5.4 S-ar impune sprijinirea într-o mai mare măsură a formării și dobândirii de cunoștințe privind tehnologiile esențiale, mai ales în beneficiul lucrătorilor cu calificare redusă. De multă vreme, se simte lipsa unor programe de formare profesională, țările donatoare acordând în special burse de studii superioare. Cu toate acestea, în industrie și în alte sectoare, sectorul privat simte nevoia de competențe profesionale curente, care se dobândesc în cadrele tradiționale de învățare, precum și de obișnuințe de lucru necesare în cazul angajării de către un întreprinzător străin sau de către o întreprindere mixtă.

5.5 Asistența pentru dezvoltare ar trebui să sprijine mai mult proiectele novatoare și noile modele antreprenoriale care favorizează incluziunea și oferă un spațiu amplu de cooperare între sectorul privat și organizațiile neguvernamentale. Se poate cita ca exemplu detașarea de experți voluntari, care să ofere asistență pentru stimularea spiritului antreprenorial în țările în curs de dezvoltare ([9]). O popularizare sporită a proiectelor antreprenoriale inovatoare în domeniul dezvoltării, care au avut succes, ar contribui la schimbul reciproc de experiență între statele membre.

5.6 O atenție deosebită trebuie acordată sectorului industriei extractive și al materiilor prime. Proiectele de investiții trebuie să țină seama de provocări precum protecția mediului, condițiile sociale ale lucrătorilor, durabilitatea dezvoltării. Autoritățile naționale și locale din țara beneficiară trebuie să pună la punct un cadru adecvat pentru fiecare sector de activitate și să asigure respectarea acestuia, mai ales sub aspectul achitării obligațiilor fiscale. Asistența ar trebui să permită conceperea acestei abordări sistemice, definind în același timp regulile optime de limitare a sarcinilor administrative excesive și de prevenire a propagării corupției.

5.7 Asistența pentru dezvoltare ar trebui să susțină agricultura durabilă și industriile procesatoare locale, în vederea îmbunătățirii procesării alimentelor și materiilor prime. Trebuie încurajată înființarea de asociații de agricultori și de mici producători care se ocupă cu procesarea produselor agricole, asociații care să fie integrate în lanțurile de aprovizionare.

Bruxelles, 16 octombrie 2013

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Henri MALOSSE

([9]) A se vedea, de exemplu, asociația de utilitate publică Ex-Change: http://www.ex-change.be.